

หลักสูตรประโยคประณคึกษาตอนต้น

พุทธศักราช ๒๕๐๓

กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบสี่ ๑๙๖๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๑๘

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๔.๕๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การก้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๔๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. ๔๐๔/๒๕๐๓

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ดังที่ปรากฏท้ายคำสั่งนี้แทนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๙๑ ภายในเงื่อนไขเวลาต่อไปนี้

ในปีการศึกษา ๒๕๐๔ ให้ใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๐๓ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ให้ดำเนินการสอนตามประมวลการสอนชั้นประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๔๙๓

ปีการศึกษา ๒๕๐๕ ให้ใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๐๓ เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒-๓ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ให้ดำเนินการสอนตามประมวลการสอนชั้นประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๔๙๓

ปีการศึกษา ๒๕๐๖ ให้ใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๐๓ จนครบทุกชั้น

ในส่วนภูมิภาคให้เจ้าหน้าที่การศึกษาแต่ละภาคศึกษาจัดทำประมวลการสอนขึ้นเพื่อขยายความหลักสูตรออกเป็นรายละเอียดที่เหมาะสมแก่ความต้องการของท้องถิ่น และให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการแต่ละภาคศึกษา มีอำนาจอนุมัติประมวลการสอนใดๆ ที่จะใช้ในภาคนั้นได้ตามที่เห็นสมควร โรงเรียนที่สังกัดส่วนกลางให้กรมเจ้าสังกัดจัดประมวลการสอนดังกล่าว และมีอำนาจอนุมัติประมวลการสอนอื่นใดที่จะใช้ในโรงเรียนนั้นๆ

อนึ่ง คำสั่งนี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของโรงเรียนปรับปรุงในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา สำหรับโรงเรียนปรับปรุงตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๓๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๒

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๓

(ลงนาม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. ๑๘๘/๒๕๑๖

เรื่อง   เปลี่ยนแปลงอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช ๒๕๐๓

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ให้เหมาะสม จึงมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ลดอัตราเวลาเรียนหมวดวิชาสังคมศึกษาลงเหลือ ๕ ชั่วโมง ในรอบสัปดาห์ และให้ใช้เวลา ๑ ชั่วโมงที่ลดไปนี้ เป็นการจกกิจกรรมพิเศษ

ข้อ ๒. กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่จัดนอกเวลาเรียนตามหลักสูตรนั้น ให้ใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กล่าวในข้อ ๑

ข้อ ๓. ให้คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๖ เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖

(นายอภิรักษ์ จันทวิมล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช ๒๕๐๓

ความมุ่งหมาย

หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น มีกำหนดเวลาเรียน ๔ ปี มุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีของชาติในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือฝึกฝนอบรมให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

เกี่ยวกับความเจริญแห่งตน

๑. ให้รักการศึกษาเล่าเรียน มีนิสัยชอบค้นคว้าหาความรู้อยู่เป็นนิจ
๒. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
๓. ให้มีความรู้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สามารถใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันได้
๔. ให้มีทักษะในการฟัง การสังเกต และรู้จักใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการงานโดยทั่วไป
๕. ให้มีนิสัยในทางริเริ่มและสร้างสรรค์
๖. ให้มีความรู้เบื้องต้นอันจำเป็นเกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บ ให้รักษาสุขภาพของตนจนเป็นนิสัย และให้มีส่วนช่วยส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน
๗. ให้สามารถช่วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และกล้าในทางที่ถูก
๘. ให้รู้จักดูแลและนิยมการเล่นกีฬาและการเล่นพื้นเมือง
๙. ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ร่างกายและจิตใจ

๑๐. ให้รู้คุณค่าของความมั่งคั่งและศิลปะ
๑๑. ให้ยึดมั่นในศาสนาและมีศีลธรรมประจำใจ รู้จักรักษาเกียรติและคุณความดีของตน
๑๒. ให้เข้าใจคุณค่าและรู้จักรักษาวินัย
๑๓. ให้มีความเมตตาากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์

เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

๑๔. ให้ตระหนักในสำคัญของมนุษยสัมพันธ์และรู้จักเคารพผู้อื่น
๑๕. ให้มีสัมมาคารวะและมรรยาทอันดีงามตามประเพณีนิยม
๑๖. ให้รู้จักเล่น ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี และให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
๑๗. ให้รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถทำหน้าที่เป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับหัวหน้าด้วยดี
๑๘. ให้เห็นความสำคัญของบ้าน และรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว
๑๙. ให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว และรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เกี่ยวกับความสามารถในการครองชีพ

๒๐. ให้มีความเคยชินและความขยันหมั่นเพียรในการใช้มือปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นรากฐานของการประกอบสัมมาอาชีพ
๒๑. ให้มีความอดทนและเข้มแข็งในการทำงาน
๒๒. ให้นิยมและยกย่องการประกอบอาชีพโดยสุจริต

- ๒๓. ให้รู้จักเลือกซื้อและเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นให้เหมาะสม
- ๒๔. ให้รู้จักประหยัดทรัพย์ ประหยัดเวลา และพลังงาน
- ๒๕. ให้รู้จักช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของครอบครัว และรู้ช่องทางที่ประกอบอาชีพ
- ๒๖. ให้ส่งเสริมการค้าของคนไทย และให้รู้ว่าการผลิตและการใช้ของไทยเป็น
การช่วยเศรษฐกิจของชาติ

เกี่ยวกับความรับผิดชอบตามหน้าที่พลเมือง

- ๒๗. ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตย
- ๒๘. ให้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และวัฒนธรรมอันดี
- ๒๙. ให้มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ และไม่ถูกเหยียดหยามผู้อื่น
- ๓๐. ให้รู้จักปฏิบัติตนไปในทางที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของสังคม
- ๓๑. ให้รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและสังคม
- ๓๒. ให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นสุจริตใจของผู้อื่น
- ๓๓. ให้มีความเข้าใจในผลงานของวิทยาศาสตร์ทั้งในด้านที่เป็นคุณ และในด้าน
ที่อาจให้โทษแก่สังคม
- ๓๔. ให้รู้จักรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งสวยงามตามธรรมชาติ
- ๓๕. ให้รู้จักใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
- ๓๖. ให้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน
เพื่อสันติสุขของโลก

วัยเรียน

เด็กที่แรกเข้าเรียนตามหลักสูตรนี้โดยปกติมีอายุไม่ต่ำกว่า ๖ ปีบริบูรณ์

เวลาเรียน

ให้มีเวลาเรียนสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า ๕ วัน และตลอดสัปดาห์ให้มีเวลาเรียน ๒๕ ชั่วโมง ในปีหนึ่งให้มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๓๕ สัปดาห์

อัตราเวลาเรียน

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์
ภาษาไทย	๗
สังคมศึกษา	๕
วิทยาศาสตร์เบื้องต้น	๓
คณิตศาสตร์	๓
พลานามัย	๓
ศิลปศึกษา	๓
กิจกรรมพิเศษ	๑
รวม	๒๕

หมายเหตุ

๑. อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้สัปดาห์ละ ๒๕ ชั่วโมงนี้ ถือเป็นอัตราบังคับอย่างต่ำ
๒. โรงเรียนใดจะสอนวิชาเพิ่มเติมหรือภาษาอื่นเพิ่มเติมขึ้น ก็อาจทำได้ โดยให้เพิ่มอัตราเวลาเรียนขึ้นจากที่กำหนดไว้สัปดาห์ละ ๕ ชั่วโมง ทั้งนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน
๓. อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ และ ๒ อาจเปลี่ยนแปลงระหว่างหมวดวิชาได้ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ทั้งนี้ให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจผ่อนผันสำหรับโรงเรียนที่สังกัดในจังหวัดนั้น ๆ ส่วนโรงเรียนที่สังกัดส่วนกลางให้หัวหน้ากองเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจผ่อนผัน
๔. โรงเรียนต้องจัดให้มีการประชุมอบรม สวดมนต์ไหว้พระตามโอกาสอันควร และเหมาะสมแก่ท้องถิ่น นอกเวลาเรียนที่กำหนดไว้ อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งชั่วโมง
๕. อัตราเวลาเรียนซึ่งจัดไว้เป็นหมวดนั้น จะแยกออกเป็นแขนงย่อย ๆ หรือเอาหลายหมวดรวมกันจัดเป็นหน่วยงานใหญ่ ๆ ก็ได้

หมวดภาษาไทย

ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับสื่อความกิริห้วงมนุษย์ เด็กจึงควรได้เรียนรู้ภาษาของตนให้มาก พอที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์ในการติดต่อความหมายดังกล่าในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังควรได้รับการอบรมให้รู้สไพเราะของภาษา จนรู้สึกซาบซึ้งในวรรณคดีของชาติอีกด้วย

การสอนภาษาไทยมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทางภาษา ให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติพหุเหมาะสมกับวัย ดังต่อไปนี้

๑. ให้สามารถใช้ภาษาได้ดีทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
๒. ให้สามารถใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการติดต่อและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
๓. ให้ได้ความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ และรู้สไพเราะของบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะเรียนวรรณคดีต่อไป
๔. ให้รู้จักใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับคิดค้นหาเหตุผล และใช้คุณพินิจของตน
๕. ให้เห็นความสำคัญของภาษาไทยว่าเป็นภาษาประจำชาติ พึงนิยมใช้และส่งเสริมภาษาไทย

สำหรับการสอนนั้น ครูพึงสำนึกอยู่เสมอว่าการเรียนวิชาทุกวิชาจำเป็นต้องใช้ภาษาไทย ครูจึงต้องคอยแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของเด็กในขณะที่เรียนวิชาอื่นด้วย

ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้กิจกรรมเหล่านั้นสำหรับฝึกฝนทักษะทางภาษา มิใช่จัดให้เด็กฝึกฝนจากบทเรียนที่ไม่มี ความหมายโดยตรงต่อชีวิตของเด็ก จุดมุ่งหมายอันสูงสุดของการสอนภาษาไทย คือให้เด็กสามารถใช้ภาษาอย่างแม่นยำและรวดเร็ว ครูจึงควรใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนและอบรมเด็กให้สามารถจับใจความในการฟังและอ่าน และสามารถแสดงความคิดของตนด้วยการพูดและการเขียนเท่าที่จะสามารถทำได้

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๑. การฟังและการพูด การสอนภาษาไทยสำหรับเด็ก ให้เริ่มด้วยการฟังและการพูด ให้เด็กสามารถฟังครูหรือเพื่อนพูดให้เข้าใจได้ ครูอาจใช้การเล่าเรื่อง การเล่น หรือกิจกรรมอื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการฝึกให้เด็กหัดพูดให้ถูกต้องตามสำเนียงที่นิยมใช้ในภาษากลาง ฝึกให้เด็กพูด แสดงความต้องการหรือความคิดเห็นของตนให้ตรงตามความมุ่งหมาย และให้มีการฝึกเพื่อส่งเสริมความพร้อมของเด็กในการอ่าน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ครูสามารถแยกความแตกต่างของเด็กแต่ละคนได้ และหาทางช่วยเหลือเป็นราย ๆ ไป ๒. การอ่าน ให้อ่านประโยคและคำที่ประกอบรูปภาพต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การอ่านหนังสือตามที่กำหนดให้ อาจให้อ่านทั้งเป็นหมู่และเดี่ยวเพื่อออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้อง ให้ความหมายของคำและเนื้อเรื่องของประโยคที่อ่านแล้ว ควร	๑. การฟังและการพูด ฝึกให้ตั้งใจฟังคนอื่นพูด ให้สามารถจำเรื่องที่ฟังแล้วมาเล่าได้ และสามารถบรรยายเรื่องที่ได้พบเห็นหรือเล่านิทานติดต่อกันเป็นเรื่องราว ส่งเสริมภาษาพูดในสิ่งซึ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก ให้ออกเสียงได้ถูกต้องตามสำเนียงที่นิยมใช้ในภาษากลาง หักให้เป็นคนกล้าพูด และรู้จักพูดเมื่อถึงโอกาสของตน ๒. การอ่าน ให้อ่านหนังสือตามที่กำหนดให้ ทั้งแบบเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยมุ่งให้อ่านถูกต้อง ได้ใจความ ให้รู้จักเลือกหนังสือที่ต้องการ และรู้จักใช้สารบัญ กวดขันวิธีอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ให้สามารถเล่าเรื่องที่อ่านแล้วนั้น

ประถมปีที่ ๓

๑. การฟังและการพูด ให้เด็ก
ได้รู้สีกว่าคำพูดที่ได้ฟังนั้นนอกจากเป็นสื่อ
ในการติดต่อแล้ว ยังมีความรู้ ความไพเราะ
และความเพลิดเพลินอีกด้วย ให้พยายาม
แก้ไขสำเนียงและภาษาให้ถูกต้องและ
สุภาพตามที่นิยมใช้ในภาษากลาง ให้เด็ก
เข้าใจภาษาที่ใช้ในบทความหรือบทประ-
พันธ์ต่าง ๆ ในการพูดควรหัดให้เด็กกล้า
แสดงความรู้ และความคึกของตนเองให้
ถูกต้อง

๒. การอ่าน ให้อ่านหนังสือที่
กำหนดให้ซึ่งมีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
เพื่อให้คุ้นกับบทประพันธ์ต่าง ๆ ตลอดจน
ให้เด็กได้ความรู้ ความเข้าใจ ความไพ-
เราะของภาษา และความเพลิดเพลิน เพื่อ
ให้เกิดนิสัยรักการอ่านหนังสือ ฝึกให้เด็ก
รู้จักเลือกหนังสือ และสามารถเก็บใจ
ความจากหนังสือที่อ่านได้ถูกต้อง ให้เด็ก
รู้จักหลักการอ่านออกเสียง สระ พยัญชนะ
วรรณยุกต์ เสียงกล้ำ ฯลฯ และสามารถ

ประถมปีที่ ๔

๑. การฟังและการพูด ให้กวค
ชั้นมรรยาทในการฟัง รู้จักฟังในที่ประชุม
และสามารถเก็บใจความสำคัญได้ ฝึกฝน
ให้รู้จักพูดและกล้าพูดกับผู้อื่น การพูด
ในที่ประชุมต้องให้คงและชัดเจนพอสม-
ควร และให้รู้จักใช้จังหวะ สำเนียงให้ถูก
ต้องตามโอกาส

๒. การอ่าน ให้อ่านหนังสือ
ประเภทต่าง ๆ ที่กำหนด ให้ได้ความรู้
ความเข้าใจ และความไพเราะของภาษา
กว้างขวางยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมการใช้หนังสื
อ่านเพิ่มเติมให้มากขึ้นเพื่อสร้างนิสัย
รักการอ่าน ให้สามารถอ่านในใจได้รวดเร็ว
และได้ความเพลิดเพลิน ในการอ่าน
ต้องให้เข้าใจสำนวนโวหารและคำเปรียบ
เทียบต่าง ๆ ให้รู้จักเลือกหนังสือ สามารถ
เลือกตอนที่ต้องการ และเก็บใจความ

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ส่งเสริมการอ่านในใจ ทั้งแบบเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรสอนกลไกในการอ่านที่สำคัญ เช่น การกวาดสายตาไปบนบรรทัดที่อ่านจากซ้ายไปขวาให้สม่ำเสมอสำหรับวิธีแจกลูกนั้น ควรสอนภายหลังที่เด็กรู้คำมากพอสมควรแล้ว การสอนอ่าน ควรนำบทประพันธ์ง่ายๆ ไพเราะ หรือเป็นคติ เช่น กาพย์กลอนสำหรับเด็กมาให้เด็กหัดอ่าน และส่งเสริมการท่องจำด้วย ๓. การเขียน ให้มีการฝึกเพื่อส่งเสริมความพร้อมของเด็กในการเขียน เมื่อเด็กจำรูปลักษณะของคำได้บ้างแล้ว ให้สอนการเขียนพร้อมกันไปกับการอ่าน ให้สอนเขียนประโยคและคำต่าง ๆ ตามที่อ่านไปแล้ว โดยวิธีคัดจากแบบก่อน เมื่อคัดได้เรียบร้อยถูกต้องพอสมควรจึงฝึกให้เขียนเป็นคำและข้อความสั้น ๆ และควรฝึกการเขียนตัวอักษรให้ถูกแบบควบไป ด้วย	ได้ ควรส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวาง ฝึกฝนทักษะในการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ ทั้งให้รู้จักหลักการประสมและการผันให้ดียิ่งขึ้น การสอนอ่าน ควรนำบทประพันธ์ง่ายๆ ไพเราะ หรือเป็นคติ เช่น กาพย์กลอนสำหรับเด็ก มาให้เด็กอ่าน และส่งเสริมการท่องจำด้วย ๓. การเขียน ให้เด็กสังเกตว่าประโยคประกอบด้วยคำหลาย ๆ คำ ในคำหนึ่ง ๆ นั้นแยกได้เป็นส่วน ๆ ให้แยกเป็นสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ โดยอาศัยหลักการประสมและการผัน ทั้งนี้ควรเป็นคำที่มีความหมายหรือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ครูต้องควบคุมการเขียนตัวอักษรให้ถูกแบบ และวิธีการวางสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกที่ และให้มีความ

ประถมปีที่ ๓

อ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่ว ส่งเสริมวิธีอ่าน
ที่ถูกต้อง ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่าน
ในใจ โดยใช้แบบเรียนและหนังสืออ่าน
ประกอบ ควรให้มีการท่องจำข้อความ
และบทประพันธ์ที่ไพเราะหรือเป็นคติด้วย

๓. การเขียน ให้ฝึกหัดคัดลาย
มือบรรจงขนาดตัวเต็มบรรทัด เขียนตัว
อักษรให้งาม และถูกที่ตามวิธีการ เช่น
การวางช่องไฟ และการเว้นวรรคตอน
ให้ฝึกการสะกดตัว รู้ความหมาย และสังเกต
ความแตกต่างของคำ ส่วนการเขียนตาม
คำบอกนั้น ได้ฝึกการอมความจากการฟัง
ด้วย ควรถือความยากง่ายเพียงหนังสือ
อ่านในชั้น

๔. การแต่งความ ให้เขียนเรื่อง
ติดต่อกันยาว ๆ เช่น นิทาน หรือบรรยาย
สิ่งที่ได้พบเห็น ให้แต่งจดหมายง่าย ๆ
ที่มีความหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของ
เด็ก ควรฝึกให้รู้จักวางโครงเรื่อง และ

ประถมปีที่ ๔

สำคัญได้ กวดขันหลักการอ่านและวิธีอ่าน
หนังสือที่ถูกต้อง และควรส่งเสริมการ
ท่องจำบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อย
กรองที่สละสลวย ไพเราะหรือเป็นคติ

๓. การเขียน นอกจากการคัด
ตัวบรรจงแล้ว ควรหัดให้เด็กเขียนหวัด
แกมบรรจงได้รวดเร็วพอควร การเขียน
ตามคำบอก ฝึกให้อมความได้ยาวยิ่งขึ้น
กว่าเดิม กวดขันการเขียนตัวสะกดการันต์
วรรณยุกต์ ตลอดจนการเว้นวรรคตอนให้
ถูกต้อง ให้รู้จักใช้พจนานุกรม

๔. การแต่งความ นอกจาก
ส่งเสริมให้เขียนเรื่อง หรือแต่งจดหมาย
เป็นข้อความติดต่อกันยาว ๆ เพื่อบรรยาย
เหตุการณ์ หรือแสดงความคิด ความรู้ได้
แล้ว ควรหัดให้รู้จักการใช้ย่อหน้า

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๔. การแต่งความ ส่งเสริมการพูด การสนทนา แล้วจึงเริ่มฝึกให้เด็กเล่าเรื่องซึ่งครูอาจเขียนลงบนกระดานดำ เมื่อเด็กมีความสามารถในการอ่านและเขียนเจริญเพียงพอแล้ว ควรส่งเสริมให้เด็กสามารถเขียนประโยคสั้น ๆ จากความคิด ความเข้าใจ ประกอบภาพที่เด็กเขียนขึ้นมาเอง หรือภาพอื่น ๆ หรือเขียนจากเรื่องที่ได้ฟัง ได้เห็นมาแล้ว การสอนฟัง พูด อ่าน คัด เขียน หรือแต่งความนั้น ให้สอนรวมพร้อมกันไป แล้วแต่โอกาส ควรใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้นว่า การเล่น การร้อง การรำ การเขียนภาพ การประดิษฐ์ต่าง ๆ ช่วยประกอบการสอนภาษาไทยด้วย	สวยงามตามแบบการเขียนที่ถูกต้อง นอกจากนั้นยังต้องกวาดชั้นเรื่องการวางช่องไฟ การเว้นวรรคตอน และให้ฝึกการสะกดตัว และการเขียนตามคำบอกด้วย ๔. การแต่งความ ให้เด็กได้รู้จักลำดับความ และสามารถเขียนประโยคยาว ๆ จากประสบการณ์หรือจากความคิดของตน ให้สามารถต่อประโยคเหล่านี้เข้าเป็นเรื่องราวได้โดยให้เนื้อเรื่องติดต่อกัน ให้หัดเรียงความเป็นหมู่โดยอาศัยการเรียงความปากเปล่า การสอนภาษาไทยในชั้นนี้ ให้ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน คิด เขียน หรือแต่งความ พร้อมกันไปตามโอกาส และให้ใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบหรือส่งเสริมการเรียนภาษาไทยด้วย

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
ย่อความจากเรื่องที่ได้อ่าน หรือ ได้พบเห็น การสอนอ่าน กัด เขียน และ แต่งความ ไม่ควรกำหนดตายตัวลงไป ควรสอนตามเหตุการณ์ เวลาใดควรจะใช้ กิจกรรมอย่างใดก็อนุโลมให้เป็นไปตามนั้น หรืออาจจะกำหนดกิจกรรมใด ๆ ขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสใช้ทักษะต่าง ๆ ทางภาษา เช่น การสนทนา การเล่าเรื่อง การจัดข้อความ และรายงานก็ได้	วางโครงเรื่อง เรียงลำดับความและวรรคตอนให้ถูกต้อง สามารถย่อความ และเก็บความสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่าน หรือ ได้พบเห็น ผูกให้เด็กบันทึกข้อความเพื่อช่วยความจำ การสอนภาษาไทยในชั้นนี้ ควรพยายามใช้กิจกรรมเป็นเครื่องช่วยฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทางภาษาของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

หมวดสังคมศึกษา

สังคมศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและทางธรรมชาติของมนุษย์ ในการสอนสังคมศึกษานั้น ครูควรมุ่งจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติอันพึงปรารถนาในสังคมของตน

การสอนสังคมศึกษามีความมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

๑. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม
๒. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาของชนชาติไทยและชาติต่าง ๆ ทางด้านการปกครอง การสังคม และวัฒนธรรมที่ได้สร้างสมกันมาตามประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ
๓. ให้เด็กยอมรับคุณค่าในทางศีลธรรมและวัฒนธรรม และยินยอมปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
๔. ให้เด็กมีความเข้าใจว่าสมาชิกของสังคมย่อมมีหน้าที่อันควรประโยชน์ให้แก่สังคมตามวิถีทางของเขา สอนให้เด็กรู้จักเคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคมของบุคคลนั้น
๕. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับระบอบการปกครองในปัจจุบัน
๖. ให้เด็กรู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ซึ่งพลเมืองแต่ละคนพึงมีต่อสังคมประชาธิปไตย โดยเฉพาะในเรื่องความมั่นคงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชาติ

๗. ให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภค และการสงวนทรัพยากรของสังคม

๘. ให้เด็กรู้จักเหตุผล รู้จักประเมินผล ยอมรับหลักการและกระบวนการที่ถูกต้อง ในการแก้ปัญหา

การสอนในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักวิชาและข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวมานี้ โดยจัดเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ตามความสนใจของเด็ก ทั้งนี้ควรคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนด้วย นอกจากนั้นครูควรใช้วิธีการที่ถูกต้องในการสอน เพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อสังคมเป็นส่วนรวม ดังนั้นการสอนสังคมศึกษาจึงควรเริ่มต้นด้วยการจัดประสบการณ์ให้เด็กมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับชุมชน แล้วจึงค่อยๆ ขยายวงให้กว้างออกไปจนคลุมถึงประเทศและโลก

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยเป็นประเทศประชาธิปไตย การสอนสังคมศึกษาจึงจำเป็นต้องเน้นหนักในเรื่องฝึกฝนอบรมให้เด็กเลื่อมใส และปฏิบัติตามหลักและวิธีการประชาธิปไตย ในระหว่างที่เด็กอยู่ในโรงเรียนนั้นครูต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้สิทธิของตนในขอบเขตของกฎข้อบังคับ ให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตนและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ให้รู้จักช่วยเหลือกัน สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ ให้มีสัมมาคารวะต่อกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือให้เด็กรู้จักตื่นตัวในปัญหาของสังคม และกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยแก้ไขปัญหานั้นที่ขึ้น

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
๑. ชีวิตในบ้านและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในบ้าน ให้รู้จักชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดของตน ชื่อของบิดามารดาและบุคคลในบ้าน งานที่ผู้ใหญ่ทำ งานที่เด็ก ๆ ในบ้านช่วยทำงานปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ การช่วยจัดอาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัย การพักผ่อนหย่อนใจ มรรยาทภายในบ้าน การรักษาความสะอาดและความปลอดภัยในบ้าน สิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับชีวิตซึ่งได้มาจากพืชและสัตว์	๑. ชีวิตในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ การอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ การรักษาความสะอาดและความปลอดภัย การป้องกันรักษาโรค การรักษาสาธารณสมบัติและมรรยาทในชุมชน
๒. ชีวิตในโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน มรรยาทที่ควรปฏิบัติ การรักษาความสะอาด ตลอดจนการเล่น การทำงาน และการอยู่ร่วมกัน ความปลอดภัยในโรงเรียน	๒. ประวัติของโรงเรียนและชุมชน-ชนบทรอบนอก คีลธรรม และวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรมและวัฒนธรรม

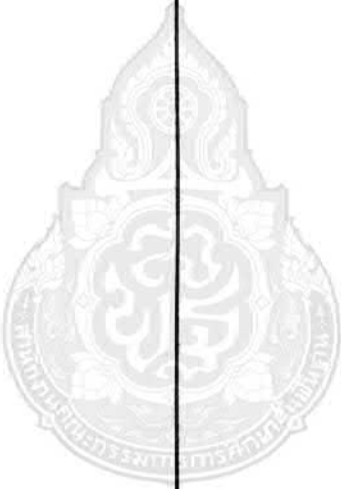
ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑. สภาพดินฟ้าอากาศ ซึ่งทำให้คนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยมีอาชีพและความเป็นอยู่แตกต่างกัน ๒. การคมนาคม การขนส่ง และการติดต่อสื่อสารภายในประเทศ ๓. ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ๔. ลักษณะของภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ทะเล ผังทะเล เกาะ แหล่งม อ่าว	๑. สัณฐานของโลก ลักษณะของพื้นโลก ทวีป มหาสมุทร ๒. ภูมิศาสตร์ประเทศไทยโดยทั่ว ๆ ไป อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่มีต่ออาชีพและการตั้งถิ่นฐานของพลเมือง ทรัพยากรธรรมชาติมีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ การใช้และการสงวนทรัพยากร ๓. การอ่านและเขียนแผนที่ของท้องถิ่น และแผนที่ประเทศไทย ๔. ประวัติศาสตร์ของชาติไทยโดยย่อ ให้เน้นถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยต่างๆ สืบมาจนถึงสมัยปัจจุบันอย่างกว้างๆ เพื่อให้เด็กมีความภาคภูมิใจในผลงานของบรรพบุรุษจนเกิดความคิดที่จะรักษา และเสริมสร้างผลงานนั้น

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
และในระหว่างเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน ๓. สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนของชนโดยสังเขป เช่น ชาวนาต้องทำงานในท้องนาและดำเนินชีวิตอย่างหนึ่ง พ่อค้าต้องอยู่ในชุมชนและดำเนินชีวิตอีกอย่างหนึ่ง ตามความจำเป็นแก่งาน ๔. ทิศ การหาทิศ โดยใช้การทำหุ่นจำลอง และแผนผังอย่างง่าย ๆ เช่น ใช้กระบะทราย เป็นต้น ๕. วันหยุดตามเทศกาล และวันสำคัญต่าง ๆ ควรจัดให้เด็กมีส่วนร่วมในงานตามประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา ๖. ข่าวดังและเหตุการณ์ ให้เด็กทราบข่าวและเหตุการณ์สำคัญในท้องถิ่น	๓. บุคคลที่มีประโยชน์ในชุมชน ๔. ชนชาติอื่นที่อาศัยในชุมชน การประกอบอาชีพของชนเหล่านี้ ๕. บุคคลสำคัญของประเทศไทยในปัจจุบัน ๖. การคมนาคม การขนส่งและการติดต่อสื่อสารระหว่างท้องถิ่นที่ใกล้เคียง ๗. ผลผลิตที่เกิดในท้องถิ่นของตนตามลักษณะต่าง ๆ ทางภูมิศาสตร์ เช่น

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๕. การอ่านแผนที่สังเขปของท้องถิ่น และแผนที่ประเทศไทย	๕. บุคคลสำคัญของชาติไทย ให้รู้ว่าเป็นใคร สมัยใด อยู่ที่ไหน สำคัญอย่างไร ดังชื่อต่อไปนี้ พระพุทธยอดฟ้าฯ พระนารายณ์ พระบรมไตรโลกนาถ พระเจ้าอยู่ทอง พระเจ้าเม็งราย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ถ้าโรงเรียนใดเห็นว่า มีบุคคลสำคัญที่ต้องการสอนนอกเหนือไปจากนี้ ก็อาจทำได้
๖. บุคคลสำคัญของชาติไทย ให้รู้ว่าเป็นใคร สมัยใด อยู่ที่ไหน สำคัญอย่างไร ดังชื่อต่อไปนี้ พระจุลจอมเกล้าฯ พระเจ้ากรุงธนบุรี พระนเรศวร พระสุริโยทัย พ่อขุนรามคำแหง ถ้าโรงเรียนใดเห็นว่า มีบุคคลสำคัญที่ต้องการสอนนอกเหนือไปจากนี้ ก็อาจทำได้	๖. การปกครองของประเทศไทย สมัยปัจจุบัน การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นโดยสังเขป
๗. การปกครองท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่	๗. หน้าที่ของพลเมืองที่พึงมีต่อรัฐ สิทธิและหน้าที่ของประชาชนใน

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
	ผลิตผลจากป่า เขา ไร่ นา หนอง บึง ลำน้ำ ทะเล เป็นต้น ๘. แผนผังอย่างง่าย ๆ เช่น แผน- ผังของห้องเรียน บริเวณโรงเรียน และ หมู่บ้าน ๙. วันหยุดตามเทศกาล และวัน สำคัญต่าง ๆ ควรจัดให้เด็กได้มีส่วนร่วมใน งานต่าง ๆ ตามประเพณี วัฒนธรรม และ ศาสนา ๑๐. ข้าวและเหตุการณ์ ให้เด็ก ทราบข้าวและเหตุการณ์สำคัญในจังหวัดของ ตน

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
๘. บุคคลที่ทำประโยชน์ภายใน จังหวัด ให้รู้จักหน้าที่ของบุคคลเหล่านั้น โดยสังเขป ๙. ชนต่างชาติในประเทศไทยมี ส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมของเราอย่างไร ๑๐. ขนบธรรมเนียมประเพณี ศีล- ธรรม และวัฒนธรรมของไทย การตกแต่ง ที่อยู่อาศัย โรงเรียน และชุมนุมชนให้ สวยงาม การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลัก ศีลธรรมและวัฒนธรรม	ระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะในเรื่อง การเสียภาษีอากร ความมั่นคง และความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศชาติ ๘. ศีลธรรมและวัฒนธรรมของ ชาติไทยโดยย่อ ให้เด็กศึกษาถึงหลักธรรม ในศาสนาที่นับถือ ให้รู้หน้าที่ที่ควรกระทำ ในวันหยุดและวันสำคัญในเทศกาลต่าง ๆ ๙. สภาพของคนในชุมนุมชนซึ่งมี อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่าง กัน ต้องพึ่งพาอาศัยและอำนวยความสะดวก ให้แก่กันและกัน ๑๐. หน้าที่ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมนุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การออมทรัพย์ การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและ ชุมนุมชน

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒

หมายเหตุ ในท้องถิ่นใดที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธ ให้สอน
หัวข้อธรรมะในศาสนานั้นแทนได้ แต่ทั้งนี้จะต้องได้มีประมวลการสอน ซึ่ง
ศึกษาธิการเขตนั้นๆ เป็นผู้อนุมัติ

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๑๑. วันหยุดตามเทศกาลและวันสำคัญ นอกจากจัดให้เด็กมีส่วนร่วมในงานต่าง ๆ ตามประเพณี วัฒนธรรมและศาสนาแล้ว ให้เด็กรู้จักต้นเหตุและความสำคัญของวันหยุด หรือวันสำคัญนั้น ๆ ด้วย ๑๒. ข่าวและเหตุการณ์ ให้เด็กทราบข่าวและเหตุการณ์สำคัญในประเทศ	๑๑. ภูมิศาสตร์ของราชอาณาจักรลาว เขมร เวียดนาม พม่า มาเลเซีย และสัมพันธภาพระหว่างไทยกับประเทศเหล่านี้โดยสังเขป ๑๒. ข่าวภายในประเทศและข่าวต่างประเทศ ให้เด็กเข้าใจว่าเหตุการณ์หรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาจมีผลกระทบกระเทือนถึงตนและชุมชน

หมายเหตุ ในท้องถิ่นใดที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธ ให้สอนหัวข้อธรรมะในศาสนานั้นแทนได้ แต่ทั้งนี้จะต้องได้มีประมวลการสอน ซึ่งศึกษาริการเขตนั้นๆ เป็นผู้อนุมัติ

หมวดวิทยาศาสตร์เบื้องต้น

วิทยาศาสตร์เบื้องต้นเป็นวิชาว่าด้วยสิ่งธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ โดย มนุษย์มุ่งศึกษาให้เข้าใจลักษณะ ต้นเหตุและผลต่อเนื่องอันเกิดจากธรรมชาติ และปรากฏ- การณ์ธรรมชาติเหล่านั้น พร้อมทั้งคิดหาทางนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ ชีวิตของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การสอนวิทยาศาสตร์มีความมุ่งหมายให้เด็กมีพัฒนาการต่อไปนี้

๑. เพื่อฝึกฝนให้เด็กเป็นผู้สนใจและรู้จักสังเกตธรรมชาติที่แวดล้อมตนอยู่
๒. ให้มีความรู้ในสิ่งทั้งหลายและปรากฏการณ์รอบตัวว่าเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด จึงเป็นเช่นนั้น
๓. ให้มีความเข้าใจเหตุผล พร้อมทั้งจะค้นคว้าหาความจริงเพิ่มเติม เพื่อเป็นความ รู้รากฐานนำไปสู่วิชาวิทยาศาสตร์
- ๔.ให้นำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความเป็นอยู่ของตน และชุมชนให้ดีขึ้น อยู่เสมอ
๕. ให้รู้จักใช้วิธีการวิทยาศาสตร์สำหรับแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนได้
๖. ส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจและเพลิดเพลินในงานอดิเรกทางด้านวิทยาศาสตร์
๗. ให้เข้าใจในผลงานของวิทยาศาสตร์ ทั้งในด้านที่เป็นคุณและด้านที่อาจให้โทษ แก่สังคม
๘. ให้รู้จักใช้และรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งสวยงามตามธรรมชาติ

๙. ให้รู้จักใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

๑๐. ให้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านวิทยาศาสตร์

๑๑. ให้มีนิสัยในการริเริ่มและสร้างสรรค์ เพื่อช่วยส่งเสริมให้เป็นนักประดิษฐ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นรากฐานการประกอบสัมมาอาชีพ

ความรู้และความเข้าใจในสิ่งธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นส่วนสำคัญในการสอนวิทยาศาสตร์ก็จริงอยู่ แต่ก็มิได้มีความสำคัญมากเท่าวิธีการที่ครูและเด็กจะใช้สำหรับหาความรู้ กล่าวคือ ครูจะต้องสอนทั้งความรู้และวิธีการแสวงหาความรู้คู่กันไปด้วย

วิธีแสวงหาความรู้ที่ได้ผลแน่นอนนั้น คือการแสวงหาโดยวิธีการวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้แก่การศึกษาปัญหาอย่างถี่ถ้วน จำกัดปัญหาที่อยู่ในขอบเขตที่จะศึกษาได้ รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาให้เที่ยงตรง บันทึกไว้อย่างมีหลักฐาน แล้วจึงตั้งสมมุติฐานในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งทดสอบสมมุติฐานของตนว่า สามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ เสร็จแล้วจึงสรุปผลของการศึกษาของตนโดยเที่ยงตรง

ผลงานทางวิทยาศาสตร์ ตกทอดมาถึงตัวเด็กได้โดยวิธีการดังกล่าวข้างต้นนี้ นักวิทยาศาสตร์ชาติต่าง ๆ ทั่วโลกได้ศึกษาเรื่องราวทั้งหลายและบันทึกผลการศึกษาไว้ เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่นได้นำผลการศึกษาของเขาไปใช้เป็นแนวทางการศึกษาขั้นต่อไป ครูจึงควรสอนให้เด็กซาบซึ้งในคุณค่าของมรดกอันนี้ และควรสอนให้เด็กเห็นความจำเป็นที่จะสร้างมรดกชนิดเดียวกันให้แก่คนรุ่นหลังด้วย

ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษานอกสถานที่ ควรสอนธรรมชาติที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กก่อนแล้วจึงค่อยสอนถึงธรรมชาติที่ห่างออกไปตามลำดับ และควรสอนให้เด็กรู้จักสังเกต ทดลอง บันทึกข้อมูล และสรุปผล

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
พืช พืชที่สำคัญในท้องถิ่น พืชผักสวนครัว ให้รู้ชื่อ ลักษณะต้นหรือเถา ประโยชน์ ฤดูที่ปลูก การบำรุงรักษา ไม้ผล ให้รู้ชื่อ ฤดูที่มีผล ลักษณะ และประโยชน์ ไม้ประดับ ให้รู้ชื่อ ลักษณะและ การบำรุงรักษา ถ้าโรงเรียนใดเห็นว่าในท้องถิ่นมีพืช สำคัญที่ควรสอนเพิ่มเติม ก็สอนได้ สัตว์ สัตว์ที่เลี้ยงไว้ดูเล่น เช่น แมว นก วัว ลักษณะ ชนิด ความเป็นอยู่ และ การเลี้ยงดู สัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร เช่น เป็ด ไก่ แพะ วัว ลักษณะ ชนิด ความเป็นอยู่ และการเลี้ยงดู	พืช พืชที่มีในท้องถิ่น สภาพของพืชตามท้องถิ่นในฤดู แล้ง พืชเมื่อเข้าฤดูฝน การแตกตา และ การงอกของพืชเมล็ด การแพร่พันธุ์ของ พืช อาหารของพืช พืชที่มีลักษณะ แปลกๆ บางชนิดที่มีในท้องถิ่นหรือที่อาจ หามาได้เพื่อเร้าความสนใจ สัตว์ สัตว์พาหนะ ที่มีความสำคัญ สำหรับท้องถิ่น ให้รู้ลักษณะ ชนิด ความ เป็นอยู่ และการเลี้ยงดู สัตว์ป่า ที่มีในท้องถิ่น ให้รู้จัก ลักษณะและบอกชื่อได้ นก ที่มีในท้องถิ่น ให้รู้จัก ลักษณะและบอกชื่อได้

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
พืช ส่วนประกอบของพืช คือ ราก ต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด หน้าที่ของสิ่ง เหล่านี้ พืชที่สำคัญในท้องถิ่น ลักษณะ ประโยชน์ วิธีปลูก และการบำรุงรักษา สัตว์ การจัดจำแนกสัตว์ตาม โครงสร้าง ภายใน ลักษณะสำคัญของสัตว์แต่ละ พวก ใช้ตัวอย่างเท่าที่จะหาได้ในท้องถิ่น การเพาะเลี้ยง และบำรุงพันธุ์สัตว์ ทั้งสัตว์น้ำ สัตว์บก วิธีการจับสัตว์น้ำในท้องถิ่น สิ่งที่ไม่มีชีวิต ผลิตผลจาก ดิน หิน และแร่ การจัดทำ ดิน หิน และแร่ ให้ เกิดประโยชน์	สิ่งที่มีชีวิต ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มีชีวิต กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ความแตกต่างระหว่าง พืชกับสัตว์ ประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจาก พืชและสัตว์ การเกษตรที่สำคัญ คุณและโทษของสัตว์ การเพาะเลี้ยงและบำรุงพันธุ์ จุลชีวนที่เป็นคุณ จุลชีวนที่เป็น โทษ สิ่งที่ไม่มีชีวิต ผลิตผลจากแผ่นดินและทะเล การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

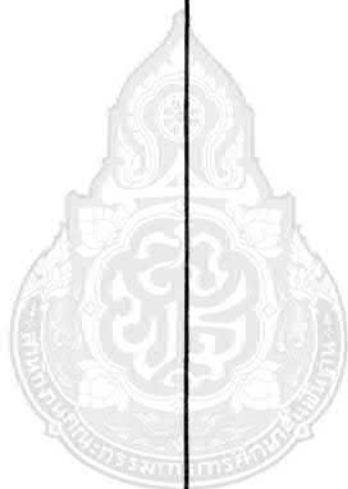
ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
สัตว์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น นก ปลา แมลง ฯลฯ ให้รู้จักคุณลักษณะ คุณและโทษ	สัตว์น้ำ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้รู้ลักษณะและบอกชื่อได้ สัตว์ที่มีลักษณะแปลก ๆ ได้รับความสนใจ ที่มีในท้องถิ่น หรือที่อาจหามาได้ ให้รู้ลักษณะ ชนิด ความเป็นอยู่และการเลี้ยงดู การจัดจำแนกสัตว์ ตามที่อยู่อาศัยและการเคลื่อนไหว ตามที่เด็กอาจสังเกตได้ สิ่งที่ไม่มีชีวิต ดิน ชนิดและลักษณะของดินที่มีในท้องถิ่นเฉพาะที่ใช้ทำประโยชน์ต่าง ๆ หินและแร่ ลักษณะและประโยชน์ ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักและสะสม
ลมฟ้าอากาศ ฝน ฝนมาจากเมฆ ประโยชน์ของน้ำฝน เมฆ เมฆฝน ฤดู ความแตกต่างของฤดูต่าง ๆ ในท้องถิ่น	ลมฟ้าอากาศ ไอน้ำในอากาศ ความแตกต่างระหว่างน้ำค้าง เมฆ หมอก ฝน ไอน้ำในอากาศทำให้รู้สึกชื้นหรือแห้ง

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
ลมฟ้าอากาศ อิทธิพลของความชื้น ความแห้ง ของอากาศ ชนิดต่าง ๆ ของลม การเกิดฤดูต่าง ๆ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การหมุนของโลกและดวงจันทร์ กลางวันกลางคืน กลุ่มดาวที่ควรรู้จัก เช่น ดาว จระเข้ ดาวไถ ดาวตก แรงธรรมชาติ แรงแม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องใช้ที่ช่วยให้ความสะดวกใน การทำงาน เช่น รอกเดี่ยว คานดีด คานงัด ล้อเลื่อน ฯลฯ การเปลี่ยนแปลง ออกซิเจนช่วยให้ไฟลุก เหตุที่ทำให้เกิดควันไฟ เหตุที่ทำให้เกิดเงา	ลมฟ้าอากาศ การเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ ในรอบปี อุณหภูมิ เทอร์โมมิเตอร์ การอ่านเทอร์- โมมิเตอร์ชนิดง่าย ๆ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่าง ดวงอาทิตย์ กับโลก ความสำคัญของดวงจันทร์ที่มีต่อ โลก ความแตกต่างระหว่างดาวฤกษ์กับ ดาวพระเคราะห์ ดาวหาง แรงธรรมชาติ ประโยชน์และโทษของ แรงความ โน้มถ่วง การเปลี่ยนแปลง การระเหย การกลั่นตัว การ ตกผลึก การลุกไหม้ของเทียนไข

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
ลม ทิศทางของลมที่สังเกตได้ ในท้องถิ่น น้ำ น้ำมาจากฝน น้ำมาก น้ำ น้อยตามฤดูกาล ความสำคัญของน้ำ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ดวงอาทิตย์และแสงแดด ความ เปลี่ยนแปลงในรอบวัน ประโยชน์ของ แสงแดด ดวงจันทร์และดาว เวลาที่มองเห็นได้ เดือนหงาย เดือนมืด แรงต่าง ๆ ที่ใช้กับของเล่น วัสดุที่ทำให้เรือเล่นได้ เหตุที่เรือ เล่นได้ ว่าว เหตุที่ว่าวลอยอยู่ได้ การทำเครื่องร่อน หรือกังหัน สำหรับเด็กเล่น ของเล่นที่เราให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น และหาเหตุผลจากอาการที่ เกิดขึ้น เช่น ของเล่นที่เคลื่อนที่ได้ กระ- โถกได้ ฯลฯ	ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใน ท้องถิ่น สังเกตจากการจذبบันทึก รังกินน้ำ เหตุที่เกิดรังกินน้ำ แรงธรรมชาติ แรงลมทำให้มีการลอยตัวในอา- ภาศ ทำให้กังหันหมุน เรือใบแล่น บ้าน พัง แรงน้ำ ทำให้เกิดกระแสน้ำ ระลอกหมุน บ้านหรือตลิ่งพัง ให้รวบรวมตัวอย่างเพื่อชี้ให้เห็น คุณและโทษของแรงธรรมชาติ

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
การละลาย การกรอง	การเปลี่ยนแปลงของน้ำตามธรรมชาติ

หมวดคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์เป็นวิชาว่าด้วยปริมาณ ซึ่งได้แก่ จำนวน เวลา ระยะทาง พื้นที่ และปริมาตร ต้องอาศัยการคิดคำนวณอย่างเที่ยงตรง จึงจะใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ เมื่อแยกส่วนแล้ว เราจะเห็นได้ว่าคณิตศาสตร์ประกอบด้วยสามส่วน คือ (๑) ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับปริมาณ (๒) มาตรการสำหรับแบ่งส่วนและวัดปริมาณเพื่อให้เข้าใจตรงกัน (๓) หลักการและกระบวนการทางคณิตศาสตร์สำหรับแก้ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณ

การสอนคณิตศาสตร์มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการแก่เด็กดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้รู้จักคุณค่าของคณิตศาสตร์

๒. เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการเบื้องต้นของคณิตศาสตร์

๓. เพื่อฝึกฝนให้มีทักษะ สมาธิ การสังเกต ความคิดตามลำดับเหตุผล ความมั่นใจ ความประณีต ความละเอียดถี่ถ้วน ความแม่นยำ และรวดเร็ว

๔. เพื่อให้เคยชินต่อการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางอันจะก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์

๕. เพื่อนำความรู้ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน

๖. เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ชั้นสูง และวิชาที่ต้องใช้คณิตศาสตร์

๗. เพื่อปลูกฝังเจตนาคติและนิสัยในการคิดคำนวณ

การสอนคณิตศาสตร์แก่เด็กแรกเข้าเรียน ซึ่งมีพื้นความรู้ไม่เท่ากัน ถ้าจะให้ เป็นผลดีจะต้องทราบความรู้เดิมของเด็กก่อน แล้วจึงเริ่มสอนเป็นหมู่ หรือรายตัวตาม ความเหมาะสม ด้วยเหตุที่วิชาคณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นนามธรรม ครูจึงควรทำให้เป็นรูป ธรรมให้มากที่สุด โดยจัดหาอุปกรณ์การสอนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้เด็กรู้มาให้เด็ก กระทำกิจกรรม ทดลองหรือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ครูควรนำหลักการวัดผลมาใช้ประกอบการ สอนด้วย เพื่อให้เด็กเข้าใจหลักการ รู้คุณค่าของบทเรียนนั้น ๆ และสามารถนำความรู้ไป ใช้ให้เป็นประโยชน์

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
๑. ให้รู้จักสังเกตและเปรียบเทียบเกี่ยวกับความยาว ความสูง ความลึก ความหนา น้ำหนัก และขนาดความหมายของคำว่า ใหญ่กว่า เล็กกว่า มากกว่า น้อยกว่า ฯลฯ	๑. ให้รู้ความหมาย อ่าน และเขียนจำนวนเลขไม่เกินสามหลัก ให้รู้ค่าของตัวเลขในหลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย และการใช้เลข ๐
๒. ให้รู้จักการนับ รู้ความหมายของจำนวน การเปรียบเทียบจำนวน และรู้ลำดับที่ เช่น ที่หนึ่ง ที่สอง ต้น กลาง ท้าย	๒. ให้รู้จักดูเวลาจากนาฬิกา โดยบอกเป็นนาทีได้ ให้รู้จักวัน เดือน ปี และเวลาตลอดจนการบันทึกให้สูงขึ้น
๓. ให้รู้จักใช้ตัวเลขแทนจำนวน สามารถเขียนตัวเลข ๑-๙ และ ๐ ทั้งเลขอารบิกและไทย	๓. ให้รู้จักใช้เครื่องชั่ง ตวง วัด ที่จำเป็นเพื่อฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ
๔. ให้รู้ความหมายของคำว่า เพื่อมากกว่า ฯลฯ และเครื่องหมายบวก วิธีบวกเลขหลักเดียว โจทย์ปัญหาจากของจริง จากรูปภาพ และสิ่งที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันทีปฏิบัติกันในห้องเรียน	๔. ให้รู้จักบันทึก เช่น ค่าอาหาร ส่วนผสมของอาหาร น้ำหนัก ส่วนสูง ทำบัตรราคาสิ่งของ
๕. ให้รู้ความหมายของคำว่า หักออก น้อยกว่า ฯลฯ และเครื่องหมาย	๕. ให้รู้จักบันทึกที่ละ ๒,๓,๔,๕ ..... ๑๐ จนถึง ๑๐๐ หรือมากกว่า

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
๑. ให้รู้จักอ่านและเขียนจำนวนเลขไม่เกิน ๕ หลัก รู้จักใช้เครื่องหมายจุลภาคแบ่งจำนวนเลข ๒. ให้บททวนวิธีบวก ลบ คูณหาร และฝึกทำโจทย์ปัญหาระคนอย่างง่าย ๆ ๓. ให้จำสูตรคูณได้ถึงแม่ ๑๒ และให้รู้จักวิธีคูณด้วยเลขสองหลัก ให้ทำโจทย์เครื่องหมายและโจทย์ปัญหา ๔. ให้รู้วิธีคูณ และหาร ด้วยจำนวนเลขที่มี ๐ ข้างท้าย และรู้จักคูณหารจำนวนเลขที่มี ๐ ระหว่างกลาง ๕. ให้รู้วิธีหารยาวด้วยเลขสองหลัก ๖. ให้รู้วิธีหารสั้นด้วยเลขหลักเดียว	๑. ให้รู้จักอ่านและเขียนจำนวนเลขได้ถึงหลักล้าน รู้จักใช้เครื่องหมายจุลภาคแบ่งจำนวนเลข ๒. ให้บททวนวิธีบวก ลบ คูณหาร และฝึกโจทย์ปัญหาระคน ๓. วิธีบัญญัติไตรยางค์ชั้นเดียว ส่วนตรง ๔. การแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศตามความจำเป็นของท้องถิ่น ๕. ให้รู้วิธี บวก ลบ คูณ หาร กระจายและทอนมาตราซึ่งตวงวัดระบบเมตริก ๖. ให้รู้วิธี บวก ลบ คูณ หาร กระจายและทอนมาตราซึ่ง ตวง วัด ซึ่งใช้ในชีวิตประจำวัน (มาตราซึ่ง มีกิโลกรัม หาบ มาตราควมมี ลิตร ถัง บัน เกวียน มาตราวัดมี เมตร วา เส้น และมาตราพื้นที่มี ตารางวา งาน ไร่)

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ลบ วิธีลบเลขหลักเดียว โจทย์ปัญหา เช่นเดียวกับวิธีบวก ๖. ให้รู้จักใช้เลข ๐ สามารถอ่าน เขียน เลข ๑-๑๐๐ ทั้งเลขอารบิก ไทย และตัวอักษร สอนให้รู้หลักหน่วย หลักสิบ ให้รู้จักใช้ตัวเลขบันทึกจำนวนต่าง ๆ เช่น จำนวนนักเรียน ความสูง น้ำหนัก ๗. ให้รู้จักการแบ่งจำนวนสิ่งของออกเป็นส่วน และให้รู้จักนับที่ละ ๒, ที่ละ ๕, ที่ละ ๑๐ ๘. ให้รู้วิธีบวกเลขสองหลักครึ่งละ ๒ จำนวน ผลบวกไม่เกิน ๑๐๐ ๙. ให้รู้วิธีลบเลขสองหลัก ๑๐. ให้รู้จักวิธีบวก ลบ ระคน ทั้งโจทย์เครื่องหมาย และโจทย์ปัญหาแบบง่าย ๆ	๖. ให้รู้จักกระจายและทอนเงินไทย การเขียนบาท สตางค์ โดยใช้จุด ๗. ให้สามารถทำโจทย์ บวก ลบ ระคน ทั้งโจทย์เครื่องหมาย และ โจทย์ปัญหาให้สูงขึ้น ๘. ฝึกให้นักเรียนบวกเลขมากกว่า ๒ แถว ๙. ให้รู้ความหมายของการคูณ คือ การบวกจำนวนที่เท่ากันหลาย ๆ ครั้ง ๑๐. ให้ รู้วิธี คูณ ด้วย เลข หลักเดียว จำสูตรคูณได้อย่างน้อยถึงแม่ ๖ ให้ทำโจทย์เครื่องหมายและโจทย์ปัญหา

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
๗. ให้รู้วิธีคูณและหารโดยแบ่ง ตัวคูณและตัวหาร สำหรับวิธีหารต้อง ให้ลงตัว ๘. ให้รู้วิธีบวก ลบ กระจาย และทอนมาตรา ชั่ง ตวง วัด ตาม ระบบเมตริกเฉพาะมิลลิเมตร เซนติเมตร เมตร กิโลเมตร กรัม กิโลกรัม และ ลิตร ให้รู้จักใช้เครื่องมือชั่ง ตวง วัด ที่จำเป็น ๙. ให้รู้วิธีบวก ลบ กระจาย และทอนมาตราเวลา เฉพาะที่ใช้ปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน ๑๐. ให้รู้จักการบันทึกและอ่าน ระเบียบที่ควรรู้ เช่น ตารางเวลา รถไฟ ฯลฯ ๑๑. ให้รู้จักทำบัญชีรับ - จ่าย อย่างง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ๑๒. ให้ทำเลขคณิตในใจคู่กับเลข คณิตวิธี	๗. ให้รู้วิธี บวก ลบ คูณ หาร กระจายและทอนมาตราวัด แบบอังกฤษ ๘. ให้ทบทวนวิธี บวก ลบ กระจาย และทอนมาตราเวลาเฉพาะที่ใช้ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ๙. ให้รู้ความหมายของ คำว่า ร้อยละ และวิธีคำนวณร้อยละ โจทย์ ปัญหาเกี่ยวกับร้อยละอย่างง่าย ๆ ๑๐. ให้รู้จักการบันทึกและอ่าน ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนภาพสถิติ อย่างง่าย ๆ ๑๑. ให้รู้จักทำบัญชีรับ - จ่าย ๑๒. ให้รู้จักทำใบเสร็จรับเงิน ให้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร

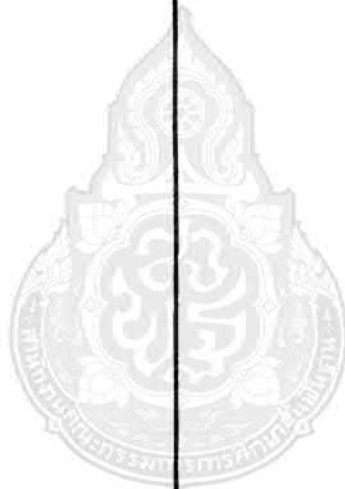
ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๑๑. ให้รู้จักมาตราเงินไทยปัจจุบัน ค่าของเงิน การแลกเงิน การซื้อขายและ การทอนเงิน ๑๒. ให้รู้จักดูเวลาจากนาฬิกาโดย บอกเป็นชั่วโมงได้ ให้รู้จักวัน เดือน ปี และเวลา ตลอดจนการบันทึก ๑๓. ให้ทำเลขคณิตในใจคู่กับเลข คณิตวิธี	๑๑. ให้ทำโจทย์ปัญหา บวก ลบ คูณระคนอย่างง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิต ประจำวันของเด็ก ๑๒. ให้รู้ความหมายของการ หารคือการลบจำนวนที่เท่ากันหลายๆ ครั้ง วิธีหารยาวด้วยเลขหลักเดียวอย่าง ลงตัวและมีเศษ ให้ทำโจทย์เครื่องหมาย และโจทย์ปัญหา ๑๓. ให้ทำโจทย์ปัญหา คูณ และ หารระคนอย่างง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำ วันของเด็ก ๑๔. ให้ทำเลขคณิตในใจคู่กับเลข คณิตวิธี

ประณมปีที่ ๓

ประณมปีที่ ๔

๑๓. ให้ทำเลขคณิตในใจคู่กับ
เลขคณิตวิธี

หมวดพลานามัย

พลานามัย ได้แก่หมวดวิชาที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางจิต ทางอารมณ์ และทางสังคม ทางกาย วิชาที่ว่าด้วยการบำรุงร่างกาย และการป้องกันมิให้ร่างกาย ได้รับอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บหรืออุบัติเหตุ รวมทั้งการป้องกันโรคและอุบัติเหตุใน ชุมชนชุมชนด้วย

การสอนพลานามัย มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. ให้เด็กมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางจิต
๒. ให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานด้วยกันโดยราบรื่น ต่างคนต่างก็เคารพกฎข้อ บังคับ และเคารพสิทธิของผู้อื่น
๓. ให้เด็กรู้จักพักผ่อนหย่อนใจในทางที่เหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แก่ร่างกายและจิตใจ
๔. ให้เด็กรู้จักว่าตนเป็นสมาชิกของชุมชน จึงมีหน้าที่ต้องช่วย ป้องกันอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บจากอุบัติเหตุในชุมชน

การสอนพลานามัยนั้นสำคัญอยู่ที่การปฏิบัติ การมีความรู้ ความเข้าใจเท่านั้น ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นครูจำเป็นต้องสอนให้เด็กนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ให้สอนสุขศึกษาในทางปฏิบัติตามหัวข้อต่อไปนี้ ๑. ฝึกให้มีสุขนิสัยที่จำเป็นต้องปฏิบัติประจำวัน หัดให้ทำเองให้ถูกต้อง เช่น ล้างมือ ล้างเท้า ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ ฯลฯ ให้รู้จักปฏิบัติตน ในการสังน้ามูก การไอหรือจาม การออกกำลังกาย การพักผ่อน การนอน ๒. ให้รู้จักกินอาหารที่มีประโยชน์ และเลือกค้มน้ำที่สะอาด ๓. ให้ตรวจสอบสุขภาพของเด็ก เช่น ตรวจเล็บมือ ผิวหนัง ตา ฝม หู ฟัน ฯลฯ ให้ซ้้งน้าหนักและวัดส่วนสูง เพื่อตรวจสอบความเจริญเติบโตของเด็ก ๔. ให้รู้จักรักษาความสะอาดของเครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม และสถานที่	สอนหลักสุขศึกษา และให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนในเรื่องต่อไปนี้ ๑. ความสำคัญของการหมั่นไปตรวจร่างกาย หรือไปหาแพทย์เมื่อรู้สึกผิดปกติ ๒. ความสำคัญของการซ้้งน้าหนัก และวัดส่วนสูง ๓. อาหารที่เป็นประโยชน์ วิธีปฏิบัติตนก่อนและหลังอาหาร ๔. ประโยชน์ของการออกกำลังกายกลางแจ้ง

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
สอนหลักสุขศึกษา และให้เด็ก รู้จักปฏิบัติตน ในเรื่องต่อไปนี้ ๑. การบำรุงร่างกายโดยเฉพาะใน เรื่องอาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย และการพักผ่อน ๒. การป้องกันอวัยวะภายนอกที่ สำคัญบางอย่างมิให้เป็นอันตรายง่าย เช่น ตา หู ฟัน จมูก ฯลฯ ๓. การรักษาสุขลักษณะของร่าง- กาย เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้และเคหสถาน ๔. การป้องกันโรคติดต่อบางอย่าง ที่มีมากในท้องถิ่น ๕. อุบัติเหตุทั้งที่อาจจะเกิดขึ้น ในโรงเรียน ที่บ้าน ทางสัญจร และใน การเล่น รวมทั้งการป้องกัน ๖. การปฐมพยาบาลง่าย ๆ เช่น การปฏิบัติเมื่อถูกไฟหรือน้ำร้อนลวก การ ห้ามโลหิต	สอนหลักสุขศึกษาและให้เด็กรู้จัก ปฏิบัติตนให้ดียิ่งขึ้น ในเรื่องต่อไปนี้ ๑. การบำรุงร่างกายโดยเฉพาะ ใน เรื่องอาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย และการพักผ่อน ๒. การป้องกันอวัยวะภายในบาง อย่างมิให้เป็นอันตราย เช่น ปอด หัวใจ ฯลฯ รวมทั้งให้รู้จักหน้าที่ของอวัยวะ ภายในนั้น ๆ ๓. การเว้นจากของเสพติดให้ โทษ ๔. การรู้จักโทษและวิธีกำจัดสัตว์ ที่เป็นพาหนะแห่งโรค คือ ยุง แมลงวัน หนู ๕. การป้องกันโรคติดต่อที่ร้ายแรง เช่น ไข้หวัดใหญ่ วัณโรค มาลาเรีย อหิวาตกโรค ฯลฯ ๖. อุบัติเหตุทั้งที่อาจจะเกิดขึ้นใน โรงเรียน ที่บ้าน ทางสัญจร และในการ เล่น รวมทั้งการป้องกัน

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
๕. ให้รู้จักการทรงตัวที่ถูกต้องโดย ครูหมั่นตักเตือน แก้ไข เมื่อเด็กบกพร่อง ๖. ให้รู้จักป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ สำหรับเด็ก เช่น หวัด ทาแดง เป็นต้น และเข้าใจเรื่องสวัสดิศึกษาเกี่ยวกับความ ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ๗. ให้รู้จักเล่นและทำงานถูกหลัก พลานามัย	๕. ความจำเป็นของการพักผ่อน นอนหลับ ๖. การรักษาความสะอาดต่าง ๆ ๗. วิธีปฏิบัติในการอ่านหนังสือ ๘. ประโยชน์ในการรักษาทรงตัว

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
๗. ให้รู้จักชื้อยาและใช้ยาสามัญ ประจำบ้านได้ตามสมควร	๗. การปฐมพยาบาลง่าย ๆ เช่น เมื่อโลหิตออกมาก เป็นลม ถูกอสรพิษ จามกัด ฯลฯ ๘. ให้รู้จักชื้อยาและ ใช้ยาสามัญ ประจำบ้านได้ตามสมควร

ประถมปีที่ ๑-๒	ประถมปีที่ ๓-๔
๑. การเล่นเกมง่าย ๆ เช่น งูกินหาง มอญซ่อนผ้า โส้เถาะ การเล่นเกมเกี่ยวกับการวิ่งแข่ง วิ่งไล่ ฯลฯ ๒. การเล่นเกมที่ใช้จังหวะ ก. ฝึกจังหวะเบื้องต้น เช่น การเดิน วิ่ง กระโดดเท้าชิด ฯลฯ ข. ฝึกเลียนแบบ เช่น ทำท่าเดิน ข้าง เครื่องบินร่อน นกบิน ฯลฯ ค. เล่นตามบทเพลง เช่น รีรีข้าวสาร ฯลฯ ง. เล่นแบบเล่นนิทาน ให้ทำตามที่ได้เล่า	๑. การเล่นเกมเบ็ดเตล็ด เช่น เสือกินวัว วิ่งเปี้ยว วิ่งเก็บของ ๒. การเล่นเกมที่นำไปสู่กีฬาใหญ่ เช่น ฝึกการเล่นเกี่ยวกับส่งและรับลูกยิงประตูแข่งขัน เล่นแชร์บอลเพื่อนำไปสู่การเล่นบาสเกตบอลและเนตบอล ฝึกเลี้ยงลูกบอลอ้อมหลัก โหม่งลูกยางหรือตะกร้อส่งลูกบอล เพื่อนำไปสู่การเล่นฟุตบอล
๓. การเล่นเกมที่ง่าย ๆ เช่น ม้วนหน้า ม้วนหลัง เดินเบิ่ก กระโดดทำนก กระโดดทำกระท่าย ไต่เชือก โหนราว ปีนต้นไม้ กระโดดข้ามคู ฯลฯ	๓. การเล่นเกมที่ใช้จังหวะง่าย ๆ เช่น รำวง รำพื้นเมือง รำลาวกระทบไม้ เก้าเสก ฟ้อนรำ ร้องเงิง กายบริหาร ฯลฯ การเล่นเหล่านี้ควรใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ

ประถมปีที่ ๑-๒	ประถมปีที่ ๓-๔
๔. การเล่นวิ่งประเภทต่าง ๆ เช่น วิ่งเร็ว วิ่งผลัด ฯลฯ	หรือเครื่องทำจังหวะ เช่น เกราะ กรับ ฉิ่ง ฯลฯ ประกอบด้วย ๔. การเล่นยืดหยุ่นและท่าที่ทดสอบสมรรถภาพตนเอง เช่น กระโดดกบ ชักเยื่อมือเดียว เข็นรถบรรทุก กระโดดข้ามที่กีดขวางง่าย ๆ โหนหรือไต่ราว ขึ้นต้นไม้ ว่ายน้ำ พายเรือ ขี่ม้า ขี่จักรยาน ฯลฯ ได้ตามสมควรกับภูมิประเทศ ๕. การเล่นวิ่งประเภทต่าง ๆ เช่น วิ่งเร็ว วิ่งผลัด ฯลฯ
<u>หมายเหตุ</u> ทั้งนี้ให้พิจารณาเลือกเล่นให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของท้องถิ่น	<u>หมายเหตุ</u> ทั้งนี้ให้พิจารณาเลือกเล่นให้เหมาะสมกับเพศ วัย สภาพ และประเพณีของท้องถิ่น

หมวดศิลปศึกษา

ศิลปศึกษา ใ้แก่วิชาซึ่งส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ออกมา เป็นความงามตามทัศนะของตน การแสดงออกนี้เด็กอาจแสดงได้หลายทาง เช่น แสดงออกเป็นรูปภาพ รูปปั้น การแกะสลัก และการลำดับเสียงในดนตรี เป็นต้น

การสอนศิลปศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจทักษะ ความสามารถและเจตคติ พอเหมาะสมกับวัยดังต่อไปนี้

๑. ให้เด็กได้แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติออกโดยเสรี
๒. ให้รู้จักใช้ศิลปะเพื่อส่งเสริมความเจริญทางด้านจิตใจและอารมณ์
๓. ให้มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของบุคคลและชุมชน ให้มีความชื่นชมและรู้คุณค่าในศิลปะของชาติ
๔. ให้รู้สึกชื่นชม และซาบซึ้งในความงามของธรรมชาติด้านต่างๆ คือ สี เสียง ฯลฯ และให้เป็นผู้มีความเจริญทางจินตนาการ
๕. ให้รู้จักใช้ศิลปะเพื่อความเพลิดเพลิน ร่าเริง และผ่อนคลายอารมณ์ในเวลาว่าง
๖. ให้รู้หลักเบื้องต้นของศิลปะในการออกแบบ เลือกสี สะสม ตกแต่ง และกลวิธีอื่นๆ อันเป็นมูลฐานของการแสดงออกทางศิลปะและการตัดสินใจ
๗. ให้รู้จักฟังเพลง ร้องเพลง ฟ้อนรำ ฟังและเล่นดนตรีพอสมควร
๘. ให้รู้จักสำรวจหรือประเมินค่าของที่สร้างขึ้นเอง หรือที่ผู้อื่นสร้างขึ้น และหาทางทำให้งานของตนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๙. ให้รู้จักใช้ความรู้ทางศิลปะเป็นเครื่องช่วยในการเรียนวิชาอื่น ๆ ตามหลักสูตร
๑๐. ให้นักเรียนรู้และเข้าใจที่มาของศิลปะไทยและศิลปะที่เป็นของต่างประเทศ
เด็กเล็ก ๆ นั้นย่อมพอใจที่จะแสดงความคิดของตนออกโดยไม่มีการสกัดกั้น เมื่อ
โตขึ้นจึงค่อยศึกษาแบบแผนของศิลปะในภายหลัง ดังนั้นครูจึงควรสอนศิลปศึกษาให้
สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กดังกล่าวมานี้ กล่าวคือในตอนต้นครูจัดหาวัสดุต่าง ๆ เพื่อ
ให้เด็กใช้สำหรับแสดงความคิดออกมาอย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งแนะนำให้เด็กอธิบายงาน
ทางศิลปะซึ่งตนแสดงออกมาด้วย เมื่อเด็กเติบโตพร้อมที่จะรับแบบแผนอันถูกต้องแล้ว
ครูจึงสอนแบบแผนให้ในภายหลัง

การที่เด็กจะรู้สึกซาบซึ้งในรสของศิลปะได้นั้น ครูจะต้องสอนให้เด็กรู้จักประเมิน
ผลงานที่ผลิตขึ้น โดยการร่วมกันพิจารณาถึงความงาม ความหมายและความมุ่งหมายของ
ผลงานนั้นอย่างตรงไปตรงมาด้วย

อนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีจินตทัศน์อันดี ครูควรส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กมีนิสัย
ในการประหยัด การเก็บ รักษาความสะอาด ตลอดจนความเป็นระเบียบและสวยงาม

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ศิลปะ ขับร้องและดนตรี ให้ร้องเพลงง่าย ๆ จะเป็นเพลงพื้นเมือง เพลงไทยเดิม เพลงไทยสากลก็ได้ เนื้อเพลงควรให้เหมาะกับวัย เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ประจำวันหรือมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ให้มีการร้องหมู่ และส่งเสริมการร้องเดี่ยวบ้าง ให้สามารถทำท่าทางเคลื่อนไหวได้ตามจังหวะเพลง หรือให้เล่นเกมที่มีดนตรีประกอบ ให้รู้แบบง่าย ๆ ที่มีจังหวะช้าหรือเร็วตามทำนองเพลง โดยให้คำนึงถึงเพศและประเพณีของท้องถิ่น ทั้งนี้มุ่งหมายให้สามารถเคลื่อนไหวช้าลงหรือเร็วขึ้นตามจังหวะดนตรี ให้มีความสามารถร้องเพลงแล้วทบมือ เค้น หรือกระโดดตามจังหวะของเพลง เป็นต้น	ศิลปะ ขับร้องและดนตรี ให้ร้องเพลงที่มีเนื้อและทำนองยากขึ้น ควรส่งเสริมให้ออกเสียงให้ชัดเจน และถูกต้องตามทำนองและจังหวะ เพลงที่สอนควรมีทั้งเพลงพื้นเมือง เพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากล ควรคัดเลือกเพลงที่ส่งเสริมรสนิยมที่ดี เพลงที่เป็นคติ เพลงปลุกใจที่ไม่ยากเกินความสามารถของเด็ก การสอนขับร้องนั้นควรส่งเสริมให้เด็กได้ร้องเพลงโดยวิธีต่าง ๆ เช่น ร้องหมู่ ร้องรับ หรือร้องเดี่ยว ในการร้องเพลงนั้นถ้ามีดนตรีประกอบด้วยก็ยิ่งดี ควรให้มีการเล่นตามจังหวะและแสดงท่าทางประกอบบทเพลง ทั้งนี้ควรให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องบ้างตามสมควร นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการรำหรือเต้น

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
ศิลปะ ขับร้องและดนตรี ให้ร้องเพลงโดยวิธีต่าง ๆ เช่น ร้องหมู่ ร้องรับ หรือร้องเดี่ยว และพยายามฝึกฝนในเรื่องเสียง ทำนอง และ จังหวะให้มากขึ้น เพลงที่จะร้องนั้น คือ เพลงพื้นเมือง เพลงไทยเดิม และเพลง ไทยสากล ควรคัดเลือกเพลงที่ส่งเสริมรสนิยมที่ดี เพลงที่เป็นคติ เพลงปลุกใจที่ไม่ ยากเกินความสามารถของเด็ก ควรให้มีการเล่นตามจังหวะและทำ ทำทางประกอบบทเพลง ทั้งนี้ควรให้เด็ก เข้าใจเนื้อร้องบ้างตามสมควร นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการเต้น หรือรำทั้งแบบไทยและแบบต่างประเทศที่ เหมาะสมตามความสามารถของเด็ก โดยให้ คำนำถึงเพศและประเพณีของท้องถิ่น ควร ส่งเสริมให้เด็กได้มีเครื่องดนตรีต่าง ๆ แม้ เพียงเครื่องกำกับจังหวะก็ได้	ศิลปะ ขับร้องและดนตรี ให้เด็กฝึกฝนทักษะให้ชำนาญยิ่ง ขึ้น ในการฟังเพลง ร้องเพลง รำ เต้น และให้รู้จักเครื่องดนตรีอย่างง่าย ๆ และ เปิดโอกาสให้เด็กใช้ทักษะที่ฝึกฝนไว้นั้น ในโอกาสต่าง ๆ กัน เพื่อส่งเสริมการแสดง ออกให้มากยิ่งขึ้น เช่น ให้แสดงในงาน โรงเรียน และในงานที่สมควรตาม เทศกาลท้องถิ่น ให้เด็กได้ศึกษาหลักเกณฑ์การร้อง เพลง จังหวะ ดนตรี และแบบแผนใน การเต้น การรำ ตามความเหมาะสมกับวัย โดยให้คำนึงถึงเพศและประเพณีของ ท้องถิ่น ควรพยายามฝึกให้เด็กรู้จักโน้ตสากลเท่าที่จะทำได้

ประณมปีที่ ๑	ประณมปีที่ ๒
ให้รู้จักใช้เครื่องกำกับจังหวะง่าย ๆ เครื่องดนตรีที่ทำขึ้นเอง ให้รู้จักฟัง และมีมรรยาทในการฟัง ส่งเสริมให้รู้จักชื่นชมในเพลงและดนตรี เมื่อมีงานของชั้นและโรงเรียน ควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่นดนตรี ขับร้อง หรือแสดงละคร เท่าที่เด็กสามารถจะทำได้ การเขียนภาพและระบายสี ให้แสดงความคิดและความรู้สึกของตนโดยเสรี ในการเขียนภาพจากประสบการณ์ทางบ้านหรือทางโรงเรียน ให้ระบายสีโดยไม่ต้องร่างหรือใช้เครื่องมือช่วย เช่น ใช้ชอล์ก ดินสอสี สีละเลงค้ายมือ สีโปสเตอร์ สีฝุ่น อาจเขียนภาพแสดงท่าต่าง ๆ ของคนหรือสัตว์ โดยยังไม่ต้องคำนึงให้เหมือนของจริง ให้รู้จักรูปต่าง ๆ เช่น รูปกลม รูปเหลี่ยมและลวดลายซ้ำ ๆ กัน เพื่อต่อรูปหรือทำแบบต่าง ๆ	ทั้งแบบไทยและแบบต่างประเทศที่เหมาะสมตามความสามารถของเด็ก โดยให้คำนึงถึงเพศและประเพณีของท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ แม้เพียงเครื่องกำกับจังหวะก็ได้ การเขียนภาพและระบายสี ให้รู้จักแม่สี และให้ทดลองผสมสี รู้จักสีอ่อนและสีแก่ รู้จักสังเกตและชื่นชมในสีต่าง ๆ ให้เขียนภาพเป็นเรื่องราวจากนิทาน หรือจากประสบการณ์ของตน หรือเรื่องต่างๆที่สัมพันธ์กับวิชาอื่นในหลักสูตร และส่งเสริมทักษะในการเขียนภาพโดยเสรี ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ให้รู้จักคุณภาพ เข้าใจความหมายของภาพ และสามารถอ่านภาพเป็นเรื่องราวได้ตามประสบการณ์ของตน

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
ควรพยายามฝึกฝนให้เด็กรู้จักโน้ตสากลเท่าที่จะทำได้ การเขียนภาพและระบายสี ให้เขียนและระบายภาพด้วยสีฝุ่น เกรยอง ดินสอสี ชอล์ก หรือสีอย่างอื่น ให้รู้เส้นฐาน และความแตกต่างของภาพที่มีระยะใกล้ ไกล โดยสังเกตหรือเขียน ให้เข้าใจ และเห็นความงามของภาพที่ดี ในเรื่องรูป สี เส้น โครงสร้าง และแบบ เช่น ลักษณะความงามของธรรมชาติ ให้รู้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ ในการเขียนท่าทางเคลื่อนไหวของคนและสัตว์ ควรส่งเสริมการเขียนภาพผนัง ภาพประกอบข่าว นิทาน เรื่องจากประสบการณ์ หรือภาพประกอบเรื่องที่เรียน เพื่อให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ	ประถมปีที่ ๔ การเขียนภาพและระบายสี ให้เขียนภาพและระบายสีเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์และการแสดงออกให้มากยิ่งขึ้น ให้ประคิษฐ์ตัวอักษรแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำป้ายข่าวสารนิทรรศการ และอื่นๆ ให้รู้จักเขียนภาพจากตัวแบบทั้งที่เป็นของจริงและหุ่นจำลอง ควรส่งเสริมทักษะในการเขียนภาพเพื่อให้ประกอบกิจกรรมอื่นๆ เช่น การตกแต่งห้องเรียน การจัดนิทรรศการงานละคร เด็กที่สนใจในการเขียนภาพเป็นพิเศษ หรือชอบเขียนด้วยสีชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเฉพาะ พึงได้รับการส่งเสริม

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ให้แปลความหมายของภาพเป็นคำพูดได้ ด้วยการให้เล่าเรื่องจากภาพที่เห็นหรือภาพที่ตนเขียนขึ้น ศิลปปฏิบัติ ให้ตัด ฉีก พับ หรือปะกระดาษสีต่าง ๆ ให้เป็นรูปตามความนึกคิดหรือที่เห็นว่าสวยงาม ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือก รวบรวมภาพ หรือแสตมป์ เพื่อทำเป็นสมุดภาพช่วยกันตกแต่งห้องเรียน บ้ายข้าวสารด้วยภาพที่รวบรวมไว้ หรือชิ้นงานที่ทำเสร็จแล้ว เด็กอาจช่วยกันทำฉ้ามอง ทำภาพผนังตามความเหมาะสมกับวัย ให้เด็กปั้นดินหรือวัสดุอื่น ๆ เป็นรูปต่าง ๆ ตามความนึกคิดของตน ให้พิมพ์แบบด้วยแม่พิมพ์เป็นตัวอักษร ภาพสัตว์ หรือลวดลายง่าย ๆ แม่พิมพ์อาจทำด้วย สบู่ มันทะกอก	ศิลปปฏิบัติ ส่งเสริมให้เด็กสะสมและรวบรวมภาพเป็นงานอดิเรก และแสดงออกทางสร้างสรรค์ เช่น การตกแต่งห้องเรียน โรงเรียน บ้าน เป็นต้น ในเรื่องการตกแต่ง ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักวางแผน การ และร่วมกันทำงาน ให้รู้จักปั้นดินหรือวัสดุอื่น ๆ เป็นรูปต่าง ๆ ส่งเสริมการประดิษฐ์เครื่องเล่นเครื่องใช้ ด้วยวัสดุพื้นเมือง เช่น ใบมะพร้าว ใบเตย ใบลาน ใบไผ่ หวาย กก รวมทั้งการใช้เศษไม้จริงประกอบเป็นวัตถุง่าย ๆ และควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัสดุนั้น ๆ

ประถมปีที่ ๓	ประถมปีที่ ๔
ให้รู้จักการใช้วัสดุอื่นแทนพู่กัน เช่น กาบมะพร้าว เศษไม้ ฟองน้ำ เศษผ้า กระดาษขี้ม้วน ศิลปปฏิบัติ ให้ทำงานด้วยความประณีตสวยงามยิ่งขึ้น ให้ประดิษฐ์ด้วยกระดาษให้เป็นรูปคล้ายของจริง เช่น หน้าคน สัตว์ และต้นไม้ ให้ทำภาพกระดาษทั้ง โดยตัดภาพจากที่อื่น หรือเขียนขึ้นเอง แล้วนำมาติดบนกระดาษแข็งเพื่อให้ตั้งได้ ศิลปปฏิบัติในชั้นนี้อาจแยกสอนให้เหมาะสมกับเพศตามความต้องการและความถนัด เช่น การเย็บ ปัก ถัก ร้อย การจัดและร้อยดอกไม้ งานใบตอง การประกอบอาหาร การจักสาน ถัก ทอ และงานช่างไม้เบื้องต้น เพื่อประดิษฐ์เครื่องเล่นเครื่องใช้ที่มีประโยชน์มากขึ้น	ศิลปปฏิบัติ ให้ทำงานกระดาษด้วยความประณีตสวยงามยิ่งขึ้น ให้ทำกล่องภาพสามมิติ จากกล่องกระดาษ หรือลังไม้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับบทเรียน ให้ประดับกระดาษเป็นภาพต่าง ๆ ตามแบบประทับมุก หรือกระจุก โดยใช้แผ่นกั้นด้วยชั้นกระดาษเล็ก ๆ รูปต่าง ๆ เช่น สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม หรือจะใช้เศษผ้า เศษวัสดุแทนก็ได้ ให้รู้จักจัดกระเบาะทราย เป็นเรื่องราวจากบทเรียน หรือจากความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ศิลปปฏิบัติในชั้นนี้โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กสามารถทำสิ่งของที่ใช้เป็นประโยชน์ได้ และมีความงดงามในแง่

ประถมปีที่ ๑	ประถมปีที่ ๒
ไม้เนื้ออ่อน ถ้าไม่มีแม่พิมพ์ อาจใช้วัสดุอื่นๆ แทนแม่พิมพ์ก็ได้ เช่น จุกขวค ฝาน้ำอัดลม ดินสอ ให้รู้จักใช้กรรไกร ค้าย เข็ม แปรงเปี๊ยก ในการตัดกระดาษ เย็บผ้า หรือปะกระดาษโดยลำคั้บ ให้เด็กประดิษฐ์ของเล่นหรือของใช้จากวัสดุพื้นเมือง หรือเศษของเหลือใช้ต่างๆ เช่น ทำเรือด้วยกาบมะพร้าว ทำตุ๊กตาด้วยเศษผ้าหรือฟางข้าว ควรให้เด็กนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ในการงานง่าย ๆ เช่น การรักษาและตกแต่งห้องเรียน การปลูกไม้ประดับ การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ในการสอนศิลปะ นอกจากหัดเด็กให้ชินกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ควรหัดให้เด็กแคะงาน รู้จักประหยัดใช้วัสดุ รู้จักทำตามความสามารถและความเหมาะสมของท้องถิ่น	การประดิษฐ์เหล่านี้ควรส่งเสริมให้ทำเป็นเครื่องใช้ในบ้าน หรือในโรงเรียนตามความสามารถของเด็ก ควรให้เด็กนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ในการงานง่าย ๆ เช่น การรักษาและตกแต่งห้องเรียน การปลูกไม้ประดับ การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ การสอนศิลปศึกษาในชั้นนี้ ควรนำกิจกรรมบางอย่างที่มีในชั้นประถมศึกษา ๑ มาปฏิบัติ เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กยิ่งขึ้นไป

ประณมปีที่ ๓	ประณมปีที่ ๔
ทั้งนี้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของเด็ก ให้รู้จักปั้นดินหรือวัสดุอื่นๆ ให้มีรูปลักษณะสวยงามยิ่งขึ้น ถ้าสามารถทำได้อาจทำเป็นเครื่องปั้นดินเผา ให้รู้จักสลักไม้เนื้ออ่อนเป็นรูปต่างๆ ตามที่ต้องการ ส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ด้วยการประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น ใช้ท่อนไม้ และกล่องกระดาษ ประกอบเป็นรูปสัตว์ ควรให้เด็กนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ในการงานง่ายๆ เช่น การตกแต่ง การสลักผัก การทำสวนดอกไม้ ฯลฯ	ศิลปะประกอบอยู่ด้วย ทั้งนี้ให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น จะเป็นการทำเครื่องปั้นดินเผา การแกะสลัก การจักสาน การถักหรือทอ การปักกร๊เบื่องต้น งานช่างไม้ ฯลฯ ก็ได้ ควรให้เด็กนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ในการงานง่ายๆ เช่น การตกแต่ง การจัดบ้านเรือน ฯลฯ

พิมพ์พิธีพิมพ์เอกสารราชการ
นายกรัฐมนตรี สฤษดิ์ ธนะรัชต์

๓๐ มกราคม ๒๕๒๒

พิมพ์ครั้งที่ ๓๓ พ.ศ. ๒๕๒๒